

Doe Wad!

*Wadden*vereniging

2002: Doe Wad!

Waddenvereniging signaleert achteruitgang van kwaliteit:

- Voedselgebrek voor zee-eenden in de Noordzeekustzone
- Sterfte van 21.000 eidereenden in winter 1999-2000
- Verstoring van vogels op hoogwatervluchtplaatsen;
- Verstening en dichtslibbing van het waddenlandschap;
- Verzanding en verarming van het wad
- Verhoogde zandhonger en afslag eilandkusten
- Verontreinigingen met schadelijke stoffen
- Verschuiving en vermindering van vissoorten
- Verdwijning zeegrasvelden en mosselbanken

*Wadden*vereniging

2002: Doe Wad!

Waddenvereniging stelt met 21 mede-ondertekenende nb-organisaties maatregelen voor:

- Uitbreiding gesloten gebieden voor schelpdiervisserij
- Recreatiebeleid ter voorkoming verstoring
- Geen uitzonderingen voor bouwhoogten
- Toets ook bestaand gebruik aan VHR
- Geen verruiming baggerregime
- Waarborg afdoende rampenbestrijding en scheepvaartveiligheid
- Strikter beleid schadelijke stoffen

2004: De Waarde van de Wadden

Samenwerking formuleert gedeelde visie op wensbeeld, problemen en aanpak

De bekende, waaronder:

- Verstening en dichtslibbing van het waddenlandschap;
- Verdwijnen brakke milieus, kwelders
- Veelvuldige verstoring van vogels op hoogwatervluchtplaatsen;
- Achteruitgang scholeksters, eiders en kanoeten
- Toename vertroebeling door baggeren en zandwinning
- Achteruitgang in bestanden schelpdiere, rond vis en platvis
- Achteruitgang stilte en duisternis

2004: De Waarde van de Wadden

Samenwerking formuleert gedeelde visie op wensbeeld, problemen en aanpak

- Investeer in natuurherstel
- Verbied de mechanische kokkelvisserij en verduurzaam de mossel- en garnalenvisserij
- Draag zorg voor een veilige scheepvaart en adequate rampenbestrijding
- Laat het waddengas zitten
- Investeer in duurzame economie

2004: Cie Meijer

- natuurkwaliteiten teruggelopen
- beleidskaders onvoldoende helder en voorspelbaar
- huidige bestuursstructuur is niet slagvaardig en niet transparant

“Om de hoofddoelstelling waar te maken is een integrale aanpak nodig met voorrang voor de natuur en beperkt menselijk medegebruik.”

1. Investeer in de wadden, oa natuurherstel
2. Strikte natuurgrenzen voor menselijk medegebruik
3. Herziening beleidscyclus en bestuurlijke organisatie
4. Bewaking integrale aanpak: geen selectieve keuzes

Wad nu: vogelstand

Rapport NIOZ 2005:

- Sign. achteruitgang bij 15 van onderzochte 34 wadvogelsoorten
- Met name schelpdiereters: scholekster, eiders, kanoeten
- Ook soorten als zilverplevier, bonte strandloper, tureluur en rosse grutto - die geen schelpdieren eten - hebben het moeilijk.

Actie:

- Geen visserij op wadplaten waar mosselbanken en zeegrasvelden zich kunnen herstellen.
- Herstel van broedvogelpopulaties van open duinen en strandvlaktes zoals tapuit en strandplevier.
- Getijdewerking en brakke milieus herstellen, bijvoorbeeld in het Lauwersmeer ("Stroomlijnen")

Wad nu: visserij

- Schelpdieren: Gestage achteruitgang mosselbanken, oa door overbevissing; sector nog niet aan het verduurzamen
- Rondvis en platvis: zeer kleine bestanden juveniele; oorzaken nog onbekend

Actie:

- Beleid baseren op ecosysteem, niet op lobby per soort
- Sector moet verduurzamen, bulk onafhankelijk van natuur
- Meer onderzoek naar oorzaken achteruitgang van de kinderkamer-functie van de Waddenzee

Wad nu: natuurlijke processen

- Baggeren: gestage groei, extra ruimte in PKB (zonder max.!)
- Dynamisch duinbeheer: nog maar zeer beperkt
- Zoet zout: veel weerstand
- Kwelders: bezuinigingen op beheer

Actie:

- Natuurgrenzen formuleren voor ingrepen op bodem
- Uitbreiden dynamisch duinbeheer
- ZZO bij Balgzand, Afsluitdijk, Lauwersmeer
- Kwelderverjonging, beter beheer (rust!) (HTG)

Wad nu: rust en ruimte

- Verstoring: door recreatie, industrie en defensie
- Toetsing bestaand gebruik: brief LNV legalisering
- Bebouwing: TK motie over toestaan hoogbouw langs kust
- Duisternis: waar nog?

Actie:

- Integraal recreatiebeleid
- Uitbreiding handhaving
- Betere bescherming open landschap
- Actie groen licht, lichtbronnenkaart Groningen

Wad nu: natuurherstel

- Vanuit lopend beleid: Natura 2000
 - Aanwijzing is vertraagd
 - Doelstellingen dreigen te verslappen
 - Maatregelen nog jaren wachten: moment PKB onbenut
- Additioneel: vanuit Waddenfonds
 - Eindeloos getouwtrek over machtsverhoudingen
 - Eindeloos getouwtrek over bestedingscategorieën
 - Eindelijk is Wet er nu
- Actie:
 - Tempo in ontwikkeling projecten en aanvragen
 - “Het Tij Geleerd”

Wad nu: conclusies

Wat heeft het gebied gemerkt na vijf jaar praten?
(op uitkoop na...)

- Helemaal niets!

Van “*Voorrang aan de natuur*” is weinig merkbaar

- Bestaand gebruik wordt gelegaliseerd
- Bij nieuw gebruik wordt in beleid ruimte gecreëerd ipv gewerkt aan duurzame toekomst
- Open landschap wordt nauwelijks beschermd
- Herstelopgave bijkans geprivatiseerd

"Hoe kan de ecologie van de Waddenzee achteruit gaan, er is toch bescherming van de PKB?"

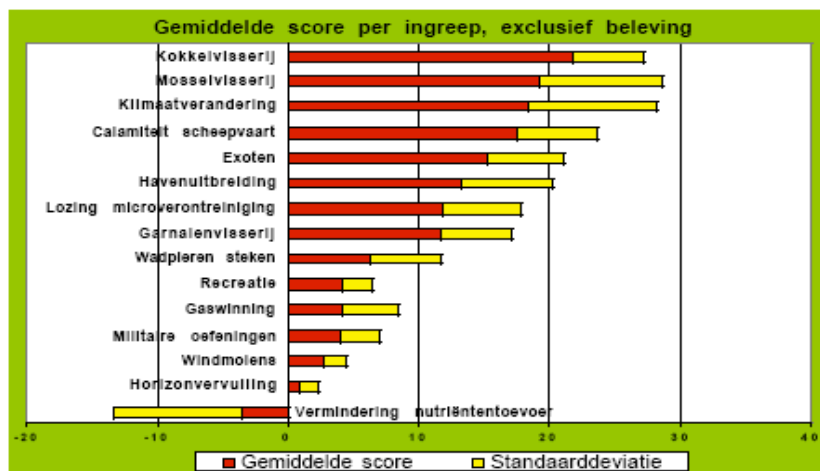
Antwoord:

De PKB stelt grenzen aan menselijke activiteiten in de Waddenzee. Die grenzen zijn politieke compromissen, die niet zijn gebaseerd op een afweging van ecologische risico's. Omdat de PKB primair het ruimtelijk beleid dient, kan de ecologische achteruitgang er niet mee worden bestreden. **Met andere woorden: de PKB beschermt niet effectief.** Ecologen zijn het erover eens dat de toestand van de Waddenzee ernstig is. In de publieke aandacht staan vooral kokkelvisserij, vogelsterfte en gaswinning, maar er gebeurt veel meer, zoals militaire oefeningen en de introductie van gebiedsvreemde soorten (exoten). Ook klimaatverandering zal een steeds grotere invloed hebben.

(Bron: website IMSA)

Bescherming betekent beleid baseren op natuurgrenzen!

Figuur S-2: Gemiddelde score per ingreep, met standaarddeviatie

Wad nu: klimaatverandering

- Noord-Zuid Zoet-Zout: HIER-project van NM, WV, VBN en St.A
- Klimaatbuffers: aanbieding Den Haag 31 okt
- Klimaatbeleid: adaptatiestrategie
- Extra urgentie om veerkracht en ecosysteem te herstellen
- Ruimte voor natuurlijke processen, bodemrust
- Dynamisch duinbeheer, zachte kustlijn
- Kwelderherstel, zoet-zout overgangen,

Wad nu: conclusies

Nu tijd voor actie:

- Werken aan “Toekomstperspectief”
- Bestaand gebruik niet legaliseren maar toetsen
- Natuurgrenzen formuleren voor
 1. Mosselvisserij
 2. Exoten
 3. Havenuitbreidingen en vaargeulverdieping

